

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet Idéburen välfärd (SOU 2019:56)

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss berett Region Stockholm möjlighet att yttra sig över betänkandet Idéburen välfärd (SOU 2019:56).

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande över betänkandet Idéburen välfärd (SOU 2019:56).
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Regionrådsberedningens motivering

Idéburna aktörer har under en lång tid varit en viktig part och en kvalitativ förstärkning med möjlighet att skapa efterfrågade vårdformer med bland annat möjlighet att skapa bland annat helhetsvård. Det är därför väldigt viktigt att förutsättningarna för en idéburen välfärd förbättras och att ett system där möjligheterna till IOP och andra typer av avtal förtydligas och förenklas för båda parter. Det är mycket viktigt att relationen mellan offentlig och idéburen sektor är tydlig och klar. Oklara grunder för relationen tenderar att försvåra för båda parter, vilket inte är önskvärt.

Regionstyrelsen tillstyrker förslaget att införa en definition av idéburen aktör i lag, vilket förtydligar och förenklar vid tillämpning av olika regelverk som berör idéburna aktörer. Förslaget om att införa ett register skulle kunna fungera som kvalitetsgaranti för kommuner och regioner i samarbetet med idéburna aktörer. Med den definition som föreslås och som ska ligga till grund för registrering utgör emellertid inte registret någon kvalitativ bedömning. Förslagen till förändringar i LOU och LOV innebär därtill inte att upphandlande myndigheter kan ställa krav på att anbudsgivarna är registrerade i det särskilda registret. Detta innebär att kommunen eller regionen behöver göra en egen prövning av om de idéburna organisationerna som vill delta uppfyller kriterierna. Därtill blir den en ökad administrativ börda för idéburna aktörer som registerhållare.

Förslaget att uppdrag lämnas till Upphandlingsmyndigheten att arbeta med riktade informationsinsatser tillstyrks av regionstyrelsen. Dessa inledande ramar för det vidare arbetet kring idéburna aktörer är både nödvändigt och positivt. Tydliga definitioner och klara besked om vilka regler som gäller för det annars öppna begreppet är en förutsättning för en stabil relation mellan det offentliga och de idéburna aktörerna.

Dessvärre är det just i förutsebarheten och tydligheten flera andra delar av utredningens förslag brister. De av utredningen föreslagna kriterierna och vägledningen för IOP brister eftersom det är oklart vilken rättslig status som kriterier vilka inte införs i lag skulle ha. Den föreslagna vägledningen ger uttryck för en förenklad bild av vad som är gällande rätt och uppmärksammar inte den betydande rättsliga osäkerheten. I stället för att skapa tydlighet på området bidrar förslagen till motsatsen.

Även när det gäller de föreslagna förändringarna av LOV och LOU riskerar en betydande osäkerhet att uppstå. Genom att i förslagen inte ta hänsyn till gällande rättspraxis och den bevisbörda en upphandlande myndighet har i frågan om huruvida ett kontrakt är upphandlingspliktigt, skapas en osäkerhet som ytterst innebär att myndigheten måste skapa säkerhetsmarginaler för att slippa den juridiska risken.

Sammanfattningsvis vill regionstyrelsen framhålla att de idéburna aktörerna under lång tid har varit en viktig part och en kvalitativ förstärkning på olika sätt till offentlig sektors egen verksamhet. Just därför förtjänar regelverken kring de idéburna organisationerna ett mer genomarbetat förslag. Oklara grunder för relationen mellan det offentliga och de idéburna aktörerna försvårar för båda parter.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande

Sammanfattning av betänkande Idéburen välfärd (SOU 2019:56)

Irene Svenonius